

Uchwała nr O – 38 – VI – 2022
Krajowej Rady Izby Architektów RP
z dnia 8 listopada 2022 roku

Na podstawie art. 8 pkt 2 oraz art. 33 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1117 ze zm.) uchwała się:

**Stanowisko Izby Architektów RP
wobec propozycji zmian w ustawie Prawo budowlane**

§ 1

Mając na uwadze ochronę zbudowanej przestrzeni publicznej oraz bezpieczeństwo użytkowania obiektów budowlanych, a także realizując jeden z ustawowych obowiązków samorządu zawodowego architektów, jakim jest reprezentowanie i ochrona interesów zawodowych swoich członków, Krajowa Rada Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej wyraża protest wobec projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw¹.

Powyższy projekt wprowadza szkodliwe z punktu widzenia interesu publicznego rozwiązania, których skutkiem stanie się dalsza degradacja ładu przestrzennego.

Proponowane rozszerzenie zakresu uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie oraz dopuszczenie możliwości projektowania architektonicznego przez osoby, które ukończyły technikum, stanowi nie tylko zaprzeczenie wykonywania zawodu architekta polegające na współtworzeniu kultury, ale również stoi w sprzeczności z przepisami unijnymi regulującymi ten zawód.

Proponowane zmiany stanowią ponowną, niespotykaną od 2013 roku, próbę deregulacji zawodu architekta w pozbawiony podstaw merytorycznych sposobów.

Żadne dostępne dane nie wskazują na opóźnienia w obsłudze usług projektowych w zakresie projektowania architektonicznego, w tym domów jednorodzinnych. Wręcz przeciwnie z wielu regionów kraju dostajemy sygnały, że projektowanie domów jednorodzinnych ma tendencje spadkowe oraz że projekty powtarzalne bardzo ograniczyły zapotrzebowanie na kompleksową indywidualnie traktowaną pracę architektów.

§ 2

Izba Architektów RP mając na uwadze ścisłą współpracę w zakresie usprawnienia, profesjonalizacji i rozwoju procesu inwestycyjnego i budowlanego wniosła szereg uwag, które stanowią pole do doskonalenia projektu ustawy w zakresie cyfryzacji, wprowadzanych zmian

¹ Projekt z dnia 3 października 2022 r., nr z wykazu prac legislacyjnych UD 427.

procesowych, czy szczegółowych zmian dotyczących uregulowania funkcji rzeczoznawcy budowlanego.

Izba Architektów RP jest mocno zainteresowana odbudową szkolnictwa zawodowego. Profesjonalizacja procesu budowlanego w naszym kraju wręcz tego wymaga. Systemowe podejście do tego zagadnienia przy wsparciu IARP bez żadnej wątpliwości będzie stanowiło znakomity fundament odbudowy szkolnictwa technicznego i zawodowego i dużą motywację dla adeptów tych szkół.

W świetle powyższego, w imieniu całego środowiska polskich architektów, Krajowa Rada Izby Architektów RP wnosi o odstąpienie od dalszego procedowania zmian w zakresie uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej w proponowany sposób i w przyjętym trybie.

Jednocześnie Izba Architektów RP zauważając wspólne cele i możliwość skutecznych działań, deklaruje stałą współpracę na wszystkich pozostałych polach zmierzających do usprawnienia procesu przygotowania i prowadzenia inwestycji budowlanych.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Piotr Fokczyński

Prezes Krajowej Rady IARP

Robert Szumielewicz

Wiceprezes Krajowej Rady IARP

Piotr Gadomski

Wiceprezes Krajowej Rady IARP

Jan Kempa

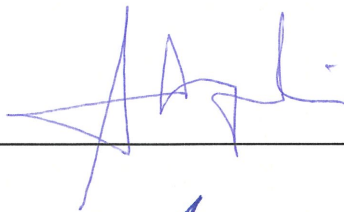
Skarbnik Krajowej Rady IARP

Krzysztof Nowak

Sekretarz Krajowej Rady IARP

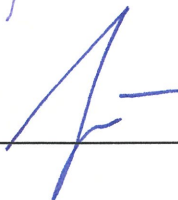
Piotr Andrzejewski

Członek Krajowej Rady IARP

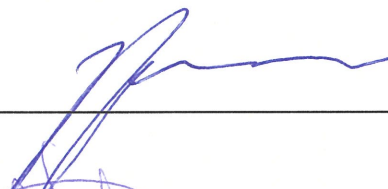
Kazimierz Butelski

Członek Krajowej Rady IARP

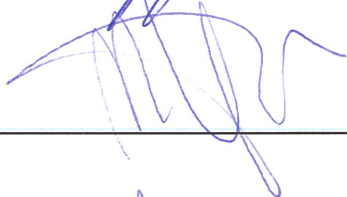
Janusz Gąsiorowski

Członek Krajowej Rady IARP

Marek Grosz

Członek Krajowej Rady IARP

Anna Kulińska

Członek Krajowej Rady IARP

UZASADNIENIE

Proponowane zmiany, w ocenie Krajowej Rady Izby Architektów RP, pozostają w sprzeczności zarówno z krajowymi regulacjami prawnymi, jak i z przepisami Unii Europejskiej wdrożonymi do polskiego porządku prawnego.

Wśród najpoważniejszych wad projektu oraz samego sposobu i zakresu prowadzenia procesu legislacyjnego wskazać należy:

- pominięcie powszechnie obowiązujących aktów prawnych regulujących kształcenie przygotowujące do zawodu architekta tj. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu architekta, a w konsekwencji niezgodność projektu z art. 68 ust. 1 pkt 10 ww. ustawy dotyczącego uwzględniania w programie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu architekta standardów kształcenia;
- pominięcie przepisów dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w zakresie art. 46 kształtującego wymagania co do wykształcenia architekta;
- zignorowanie odmienności kształcenia wyższego, roli, obowiązków i etyki w procesie inwestycyjnym architektów oraz inżynierów budownictwa w kontekście rozszerzenia uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie;
- dopuszczenie do wykonywania zawodu regulowanego i co więcej – sektorowego (automatyczne uznawanie kwalifikacji zawodowych) osób nieposiadających wyższego wykształcenia, a tym samym stawianie w nierównej pozycji osób, które ubiegają się o uprawnienia w ograniczonym zakresie w Polsce i osób, które nabyły kwalifikacje za granicą;
- dopuszczenie do wykonywania zawodu zaufania publicznego cechującego się szczególnymi zobowiązaniami w stosunku do klienta oraz społeczeństwa oraz szerokim zakresem odpowiedzialności zawodowej osób, które nie przejdą nawet podstawowego szkolenia w zakresie projektowania architektonicznego;
- dalsze zamknięcie rynku projektowego dla absolwentów kierunku architektura oraz architektura i urbanistyka na rzecz inżynierów budownictwa oraz techników budowlanych;
- brak wskazania w uzasadnieniu do projektu powodów uznania projektowanych przepisów regulacyjnych za zgodne z zasadami proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru, który to obowiązek wynika wprost z art. 50f ust. 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.
- niespójność uzasadnienia wraz z Oceną Skutków Regulacji z brzmieniem i treścią projektowanych przepisów, szczególnie w zakresie wskazania podmiotów, dla których proponuje się rozszerzenie zakresu uprawnień budowlanych w ograniczonym zakresie;
- zawarcie w uzasadnieniu do projektu tez (np. w zakresie braków kadrowych na rynku budowlanym) nie popartych żadnymi danymi, badaniami czy statystykami;
- wyznaczenie siedmiodniowego terminu na przedstawienie opinii do projektu nieadekwatnie do tak szerokiego zakresu zmian proponowanych w projekcie.

Wskazane wyżej uchybienia formalne samego procesu legislacyjnego, jak również propozycja wprowadzenia przepisów pozostających w kolizji z funkcjonującymi w polskim porządku prawnym wymaganiami co do wykształcenia i przygotowania zawodowego architektów w pełni uzasadniają odstąpienie od dalszego procedowania projektu we wskazanym zakresie.